

CLOSE-UP

MAAK OP VAKANTIE INDRUK MET ONVERTAALBARE WOORDEN

Voor de tweede golf vakantiegangers hebben we nog wat nuttige taaltips. Vier jonge artiesten gingen op zoek naar woorden die zo specifiek zijn dat ze maar in één taal gangbaar zijn. Ze mogen dan onvertaalbaar zijn, u zult er ongetwijfeld kunnen mee uitpakken.

KENT U
DEZE AL?

Uffda: *Noors, tussenwerpsel.* Door empathische mensen gebruikt als blijk van meevoelen met de pijn of tegenslag van iemand anders. Betekent zoiets als 'oei, spijtig dat te horen'. Is ondertussen uitgezaaid tot de Amerikaanse midwest.

Frotteur: *Frans, zelfst. nw.* Een persoon die zich stiekem tegen anderen aanschurkt om seksuele bevrediging te verkrijgen. Eerder mannen dan vrouwen. In het Nederlands moet het populaire woord 'swaffelen' aardig in de buurt komen.

Onako: *Bosnisch, tussenwerpsel.* Duidt aan dat iets wat tussenin is, een beetje neutraal, zonder al te uitgesproken te zijn. Heeft een hoog 'bwah'-gehalte.

Yallah: *Arabisch, tussenwerpsel.* Meestal gebruikt om iemand te roepen en/of aan te manen tot haast. Kan ook gebruikt worden in de betekenis van 'oké' of 'het is goed'.

Morro: *Spaans, zelfst. nw.* Een handige bliksem die zijn voordeel haalt uit alle situaties. Een soort kleinschalige valsspeler of bedrieger in de dagelijkse omgang. Het type dat vooraan in een wachtrij begint aan te schuiven. Zit in de buurt van 'plantrekker'.

Titchadesh: *Hebreeuws, tussenwerpsel.* Warmhartige wens voor iemands nieuwe toestand, zowel de aanschaf van een nieuwe broek als het begin van een andere job. Betekent 'goed voor jou' of 'succes ermee'.

Jufli: *Zwitsers Duits, zelfst. nw.* Iemand die hosklos en overhaast te werk gaat en meestal een pover resultaat neerzet. Zou het nochtans kunnen als hij/zij maar wou.

Polegnal: *Bulgaars, volt. dw.* Zich overgeven aan de vermoeidheid maar niet aan de slaap. Zitten soezen met het hoofd tegen de arm. Vandaar ook gebruikt voor objecten die niet helemaal rechtop staan.

Berye: *Jiddisch, zelfst. nw.* Een vrouw uit de duizend. Genereuze term die wordt voorbehouden voor een energieke, getalenteerde en bekwame vrouw. Wordt bewonderd voor haar vermogen om snel en effectief oplossingen te bieden bij problemen.

Prollig: *Duits, adj.* Afgeleid van 'Proll' (lid van het proletariaat) en daarom aanvankelijk negatief. Wordt nu gebruikt als appreciatie, doorgaans voor een stijl die zo overdreven stijlloos is dat het weer cool wordt.

Meraki: *Grieks, zelfst. nw.* De attitude om iets met hart en ziel te doen, en er een stuk van jezelf erin te leggen. Met passie en perfectie.

BERYE ZKT PROLLIGE JUFLI

VAN ONZE REDACTEUR

GEERT SELS

BRUSSEL | Stel, u gaat naar een Arabisch land. Dan doet u er goed aan om de zoveel zinnen achteloos het tussenwerpsel 'yallah' te laten vallen. Bent u meer voor Scandinavische natuurpracht? Neemt u dan in Noorwegen geregeld eens 'uffda' in de mond. In Zweden moet u daar niet mee afkomen. Daar kennen ze dat niet.

Als men u in Zwitserland een 'jufli' noemt, kunt u zich beter zorgen beginnen maken. Wilt u in Griekenland eens vriendelijk uit de hoek komen, dan durven wij u aanraden iets 'meraki' te noemen. Hoewel het zo klinkt, is het niet drinkbaar.

Wie krijgt het in zijn hoofd om onvertaalbare woorden op te lijsten? Artiesten, natuurlijk. Want wat doet een internationaal trosje artiesten dat elkaar in Italië treft voor een productie? Dat probeert zich in het Algemeen Verstaanbaar Engels duidelijk te maken. Om te merken dat dat tot op zekere hoogte lukt, maar dat het toch wat moeilijker wordt eens het op fitnesses aankomt.

Onze landgenote Sarah Vanhee (29) kwam op het idee om net met dat gegeven aan de slag te gaan. Het debatcentrum De Buren vaardigde haar af naar het Italiaanse

kunstcentrum van Michelangelo Pistoletto. Met drie artiesten uit andere landen werkte ze vier maanden op 'Untranslatables'.

Enkele van die onvertaalbare woorden zijn verzameld in een boekje. Vanhee: 'Na grondige research hebben we een stuk of honderd van die woorden gevonden. We hebben ze herleid tot 33. Je kunt hun betekenis alleen maar aftasten. Je probeert ze te omschrijven, maar het voelt alsof je er steeds "omheen" aan het schrijven bent. Het is per definitie ontoereikend.'

De artiesten zijn geïnteresseerd in transculturele communicatie. 'Door zo'n woord onveranderd te accepteren, realiseert de gebruiker een echte culturele overstap. Je adopteert het woord, want het blijft toch altijd een indringer waarvan je niet tot de kern kunt doordringen. Wordt het overgenomen, dan verrijkt het woord zich. Als er een woord voor is, komt een begrip tot leven.'

'Untranslatables', 120 p, is uit bij De Buren, 02-212.19.30.

ONLINE
www.deburen.eu